

การจัดการดินพื้นที่นาปลูกข้าวหลังน้ำท่วม



การจัดการดินพื้นที่นาปลูกข้าวหลังน้ำท่วม ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่เกษตรกรรมเป็นจำนวนมาก แม้แต่พื้นที่นาปลูกข้าว มีน้ำท่วมขังเป็นปริมาณมาก และเป็นเวลานาน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อข้าวที่ปลูก ดังนั้นหลังจากน้ำลดลงอยู่ในระดับปกติ จำเป็นต้องเข้าไปดูแลจัดการดินและพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้นๆ



กรณีที่ 1 ข้าวที่ปลูกได้รับความเสียหายเล็กน้อย และอยู่ในช่วงเจริญเติบโต

- ระบายน้ำออก ควบคุมระดับน้ำให้เหลือประมาณ 5-10 เซนติเมตร
- ใส่งูยให้ข้าวตามอัตราที่กำหนด
- ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำ(1:500) บำรุงต้นข้าว หรือใส่ลงน้ำอัตรา 5 ลิตรต่อไร่ต่อครั้ง เมื่อข้าวอายุ 50 และ 60 วัน
- เก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวเมื่อถึงอายุเก็บเกี่ยว

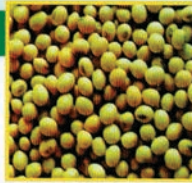


กรณีที่ 2 ข้าวที่ปลูกได้รับความเสียหายมาก ไม่สามารถเก็บผลผลิตได้

- ระบายน้ำออก ปล่อยให้ดินแห้ง
- โกลบตอซังข้าว
- เตรียมดินปลูกพืชอายุสั้น

พืชที่แนะนำ

- ถั่วเหลือง :** พันธุ์ สจ.4 สจ.5 (ใช้เมล็ด 10-13 กก./ไร่) เชียงใหม่ 60 (ใช้เมล็ด 12-15 กก./ไร่)
 - ตัดตอซังข้าว หรือโกลบ
 - นำเมล็ดถั่วเหลืองคลุกเชื้อไรโซเบียม แล้วปลูกเป็นแถว โดยใช้ไม้ปลายแหลมทำหลุมกว้าง 2-3 เซนติเมตร ลึก 3-4 เซนติเมตร แล้วหยอดเมล็ดพันธุ์ 4-5 เมล็ดต่อหลุม
 - ในสภาพนาและสภาพไร่ ถ้าดินมีค่าความเป็นกรดต่างต่ำกว่า 5.5 ให้หว่านปูนขาว อัตรา 100-200 กิโลกรัมต่อไร่
 - ระยะปลูกที่เหมาะสม 25x25 เซนติเมตร



การใส่งูย

- **ดินร่วนทราย** อินทรีย์วัตถุต่ำ ใส่งูยสูตร 10-20-10 อัตรา 25-35 กก./ไร่ หรือ 12-24-12 อัตรา 20-30 กก./ไร่
- **ดินเหนียว ดินร่วนเหนียว** สีน้าตาล ใส่งูยสูตร 10-20-10 หรือ 12-24-12 อัตรา 20-30 กก./ไร่
- **ดินเหนียวสีดำ** ใส่งูยสูตร 0-45-0 อัตรา 15-20 กก./ไร่



- วิธีการใส่งูย รองกันหลุมหรือโรยเป็นแถวพร้อมปลูกหรือหลังปลูก 20-25 วัน
- เก็บผลผลิต เมื่ออายุ 90 วัน
- โกลบต้นถั่ว เป็นปุ๋ยพืชสดในนาข้าว เพื่อปลูกข้าวต่อไป



2. ปลูกผักอายุสั้น เช่น ผักกะน้า ถั่วฝักยาว

- ข้าวโพดฝักอ่อน ผักปุงจีน เป็นต้น
- ปล่อยให้ดินแห้ง สามารถเตรียมดินได้
- โกลบตอซัง ใส่งูยคอก หรือปุ๋ยหมัก 2 ตันต่อไร่
- เตรียมดินละเอียด ยกแปลงกว้าง 4-5 เมตร ซักร่องน้ำ กว้าง 50 เซนติเมตร
- ปลูกผักชนิดต่างๆ
- ใส่งูยตามคำแนะนำ
- เฉพาะพืช และฉีดพ่นหรือรดด้วยปุ๋ยอินทรีย์น้ำ เจือจาง 1:500 ทุก 15 วัน



3. ปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์

การเตรียมพื้นที่

- ปล่อยให้ดินแห้งแล้วเข้าเตรียมดินโดยไถดะ ไถแปรหรือคราด
- นำเมล็ดถั่วคลุกเชื้อไรโซเบียม ก่อนนำไปปลูก



ถั่วพริ้ว

- ปลูกแบบโรยเป็นแถว ระยะระหว่างแถว 75-100 เซนติเมตร ใช้เมล็ด 5-8 กิโลกรัมต่อไร่
- ปลูกแบบหยอดเป็นหลุมๆละ 2-3 เมล็ด ระยะระหว่างต้น 50-75 เซนติเมตร ใช้เมล็ด 3-5 กิโลกรัมต่อไร่
- อายุ 2-3 สัปดาห์ ถอนแยกเหลือหลุมละ 1-2 ต้น พรวนดินกลบโคนต้น
- ใส่งูยสูตร 3-9-6 หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่
- เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 120-150 วัน ตากไว้ 4-5 วัน นวดเก็บให้เมล็ดซิด เก็บรักษาได้นาน 1-2 ปี

ปอเทือง

- ปลูกแบบโรยเป็นแถว ระยะระหว่างแถว 75-100 เซนติเมตร ใช้เมล็ด 3-5 กิโลกรัมต่อไร่
- ปลูกแบบหยอดเป็นหลุมๆละ 3-5 เมล็ด ระยะระหว่างต้น 50-75 เซนติเมตร ใช้เมล็ด 3-5 กิโลกรัมต่อไร่
- อายุ 2-3 สัปดาห์ ถอนแยกเหลือหลุมละ 1-2 ต้น พรวนดินกลบโคนต้น
- ใส่งูยสูตร 3-9-6 หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่
- เก็บเกี่ยวเมื่ออายุ 120-150 วัน ตากไว้ 4-5 วัน นวดเก็บให้เมล็ดซิด เก็บรักษาได้นาน 1-2 ปี



ปอเทือง



ถั่วพริ้ว

คำแนะนำ

การจัดการดินพื้นที่นาปลูกข้าวหลังน้ำท่วม



โครงการ: ไร่องดเพิ่มเดิม ดัดต่อ

สถาบันพัฒนาที่ดินใกล้บ้านท่าน หรือ
กลุ่มวิจัยและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวและนาเอกเขตชลประทาน
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โทร 0-2579-1970



จัดทำโดย
กลุ่มวิจัยและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวและนาเอกเขตชลประทาน
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์